Puolustusministeriö LAUSUNTO

kirjaamo.plm@gov.fi 29.9.2026 Dnro 418/2026

lausuntopyyntö VN/20733/2026

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE ERÄIDEN YMPÄRISTÖASIOIDEN KÄSITTELYSTÄ LUPA- JA VALVONTAVIRASTOSSA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Puolustusministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Puolustusvalmiushankkeet, joiden edistämistä pyritään nyt sujuvoittamaan, kattavat laajasti kaikki toimet, jotka tähtäävät puolustusteollisuuden ja puolustusvalmiuden kehittämiseen, mukaan lukien infrastruktuurin rakentaminen, teknologian kehitys, tuotanto, palvelut ja kansainvälinen yhteistyö. Näiden hankkeiden tavoitteena on varmistaa, että Euroopan unionilla ja sen jäsenvaltioilla on riittävä puolustuskapasiteetti ja kyky vastata turvallisuushaasteisiin. Sinänsä tärkeitä tavoitteita.

Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, millaisia vaikutuksia sujuvoittamisella arvioidaan olevan poronhoitoalueella. Puolustusvoimilla on laajamittaista, ja Suomen NATO:on liittymisen jälkeen kasvavaa, toimintaa poronhoitoalueella. Näillä toimilla on monia vaikutuksia poronhoidon kannalta.

Hallituksen esityksen mukaan sujuvoittamisen ei pitäisi heikentää ympäristönsuojelun tavoitteita tai asianosaisten tahojen mahdollisuuksia osallistua menettelyihin, mutta käytännössä riskit ovat mahdollisia erityisesti kiireellisissä tilanteissa tai resurssipulan vuoksi. Keskeiset riskeille altistavat muutokset ovat lupamenettelyiden arviointien yhdistäminen ja enimmäiskeston asettaminen:

- Lupamenettelylle asetetaan enimmäiskesto (yleensä 42 työpäivää, poikkeustapauksissa enintään 102 työpäivää). Jos päätöstä ei tehdä määräajassa, lupa katsotaan myönnetyksi (hiljainen hyväksyntä), ellei kyseessä ole vakava riski terveydelle, turvallisuudelle tai ympäristölle.
- Arviointien yhdistäminen: Ympäristövaikutusten ja muiden arviointien yhdistäminen päällekkäisten prosessien välttämiseksi ja päätöksenteon nopeuttamiseksi.

Paliskuntain yhdistys katsoo, että lakimuutos toteuttaa sille asetettuja tavoitteita, mutta samalla on huolestuttavaa, että kiirehtimisen ja resurssipulan aiheuttamia riskejä ympäristölle ja asianosaisten osallistumiselle ei tunnisteta. Luvituksen nopeuttaminen voi johtaa myös siihen, että työmäärä lisääntyy Paliskuntain yhdistyksellä ja paliskunnissa.

Sujuvoittamista tavoiteltaessa täytyy katsoa, että
1) poronhoitolain 53 §:n neuvotteluvelvollisuudesta pidetään korostetusti huolta,
2) saamelaisten kotiseutualueella lain saamelaiskäräjistä (974/1995) 9 §:n neuvotteluvelvoitteesta pidetään korostetusti huolta, ja
3) koltta-alueella kolttalain (253/1995) 56 §:n kuulemisvelvoitteesta pidetään korostetusti huolta.

Käyntiosoite: Koskikatu 33 A
Postiosoite: PL 8168, 96101 ROVANIEMI
Puh: (016) 331 6000
etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi
www.paliskunnat.fi
Y-tunnus 0192404-5

Jotta aito ja oikea-aikainen osallistuminen lupaprosessien kiihdyttämiseen on mahdollista, tulee Paliskuntain yhdistykselle ja paliskunnille osoittaa lisäresursseja.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, +358 40 723 9966